

Stigninger i pensionen beskattes med 60 %

Vi har her i Danmark for snart mange år siden gennem vore arbejdsmarkedspensioner indført et delvist opsparingsbaseret pensionssystem til at supplere de offentlige ydelser. At arbejdsmarkedspensionerne er opsparingsbaserede betyder blandt andet, at vi selv indbetaler til dem via vores løn, og at størrelsen af de udbetalte pensioner afhænger af, hvor stor en rente pensionselskaberne magter at give opsparingen. OECD anbefaler et sådant opsparingsbaseret system, fordi det indebærer en stor aflastning af fremtidige offentlige forpligtelser.

Værdien af den enkeltes pension er således en kombination af pensionselskabernes evne til at skabe afkast, beskatningsreglerne ved både indbetalingen til og udbetalingen fra pensionsopsparingen og ikke mindst samspillet med en lang række offentlige ydelser. Det giver et ganske kompliceret system, hvor den enkelte let kan være prisgivet, når han eller hun skal tage de helt nødvendige langsigtede beslutninger omkring planlægningen af sin pensionsopsparing. Dette komplicerede system har også den effekt, at de fleste pensionister bliver effektivt beskattet med cirka 60 % af stigninger i deres supplerende pensioner, f.eks. deres arbejdsmarkedspensioner.

Skat

Med den seneste skattereform har vi reelt kun to skatteniveauer her i landet. Der er nogle, der kun betaler en bundskat på ca. 37 %, og så er der nogle, der for den øverste del af indtægten betaler topskat, og derfor her i 2011 har en marginalskatteprocent på 51.5 %. Grænsen for at betale topskat ligger i 2011 ved en bruttoindtægt inkl. AMB på 423.805 kroner, hvilket svarer til 35.317 kroner om måneden. Den seneste skattereform ændrede betydeligt på skattebehandlingen af både vore indbetalinger til pensionsordninger og af udbetalinger fra ordningerne. Generelt blev topskattegrænsen ved skattereformen løftet noget, hvorved en del personer, selv med længerevarende uddannelser, ikke længere har fuldt fradrag i topskatten for deres pensionsindbetalinger.

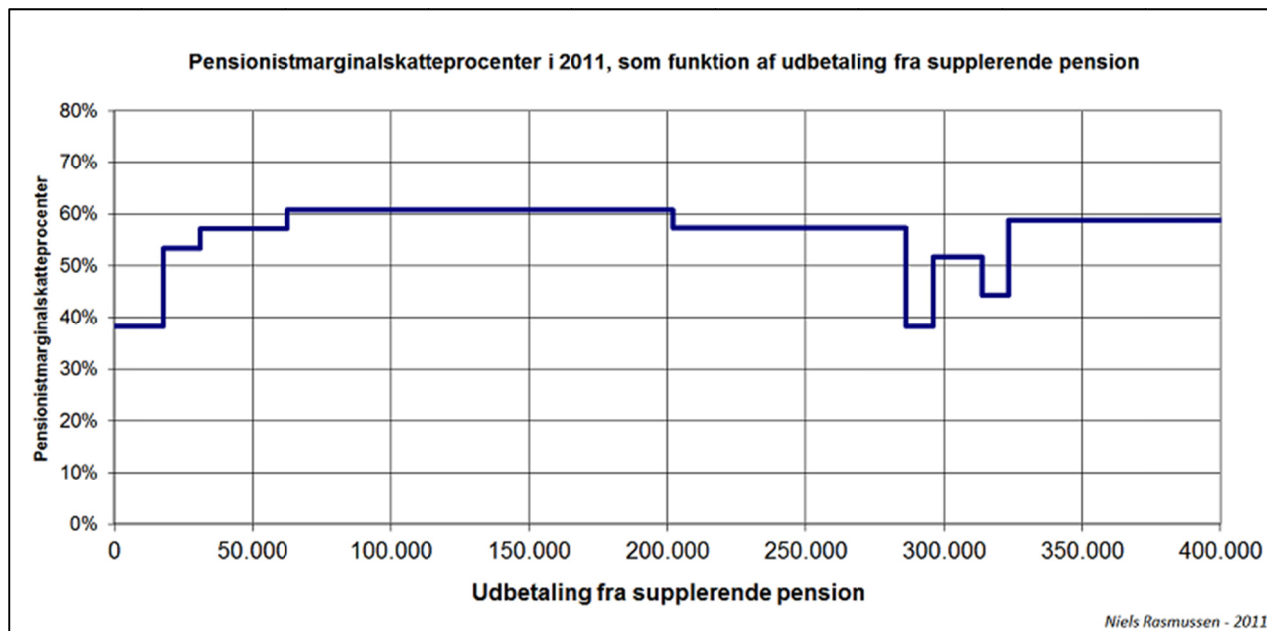

Fig. 1 – Marginalskat for stigninger i en pensionist supplerende pensioner.

Samspillet med offentlige ydelser

Der har også de seneste år været et stigende fokus på samspillet mellem den enkeltes supplerende pensionsydelser (arbejdsmarkedspensioner inkl. atp, private ordninger) og så de offentlige ydelser. F.eks. består folkepensionen i 2011 af et grundbeløb for en enlig på 66.624 kroner plus et folkepensionstillæg på 69.192 kroner. Men tillægget aftrappes så snart man har supplerende pensioner på over 62.500 kroner. Aftrapningen sker ved, at for hver 100 kroner mere en folkepensionist får udbetalt i pension aftrappes tillægget med 30,90 kroner, hvorved det er fuldstændig aftrappet ved en supplerende pension på 286.400 kroner. Denne aftrapning kan betragtes som en slags skat på pensionsopsparring, som bør med ind i billedet, når den enkelte skal tage rationelle beslutninger omkring sin pensionsopsparring.

Der findes en hel række andre offentlige ydelser, som påvirkes af den enkeltes supplerende pensioner. Niels Rasmussen har lavet en ganske illustrativ kurve, som viser, hvordan en ekstra udbetaling af f.eks. 100 kroner fra en supplerende pension bliver beskattet, når samspillet med en vifte af offentlige ydelser tages med.

Skat på 60 % på stigninger i pensionen

Kurven viser tydeligt, at for de fleste pensionister vil en stigning i pensionen blive effektivt beskattet med ca. 60 %, når det som beskrevet indregnes, at en række offentlige ydelser modregnes i stigningen. En forøget pension kunne f.eks. være resultatet af, at et pensionselskab havde et godt afkast og derfor satte pensionerne op eller gav et ekstra pensionisttillæg.

Stiger pensionen for en person således f.eks. med 10.000 kroner vil denne stigning for langt de fleste pensionisters vedkommende bliver beskattet med de omkring 60 %, således at der kun er 4.000 kroner mere til rådighed på pensionistens konto, medens det offentlige indkasserer 6.000 kroner. Det er ikke just befordrende for de flestes lyst til at sikre sig selv gennem egen pensionsopsparring.

Man skal desuden huske på, at pensionister også udover dette betaler 15 % i pensionsafkastskat af det afkast, som deres pensionsopsparring giver hvert år.

Det skal også bemærkes, at den viste kurve gælder for en pensionist der bor i egen bolig. Hvis den pågældende bor til leje, så vil det for mange betyde en endnu højere effektiv skatteprocent på grund af boligstøttereglerne.

Skat, fradrag, samspil og afkast

Men der er også gevinster ved at placere sin opsparring i en pensionsordning. Ved at have sin opsparring placeret på en pensionsordning betaler man nemlig i dag kun 15 % i skat af årets afkast, hvilket er mindre end for en placering af midlerne som fri opsparring. Desuden kan den enkelte også have en gevinst ved pensionsopsparring, fordi de med en høj indkomst kan få fradrag i topskatten for indbetalinger, medens de måske kun skal betale ren bundskat af udbetalingerne.

Dette har en arbejdsgruppe i Det Økonomiske Råd prøvet at regne igennem, når der også tages hensyn til samspillet med offentlige ydelser. Arbejdsgruppen udmønter resultatet i et enkelt tal i form af en marginal afkastbeskatningsprocent for den pågældende opsparingsform. Arbejdsgruppen forestiller sig, at nogle modelpersoner i et enkelt år indsætter ekstra 40.000 kroner på en eller anden opsparingsform, og ser så på, hvorledes afkastet heraf er blevet effektivt beskattet efter udbetaling til pension.

Nedenfor er vist resultaterne for tre forskellige opsparingsordninger, hvor modelpersonerne tænke at lave en ekstra engangsindbetaling på de 40.000 kroner ved forskellige aldre. De benyttede indkomster er median-indkomsterne for de enkelte grupper. Personer med længerevarende uddannelse ligger tæt ved grænsen for topskat, så her er beregningerne stærkt afhængige af, om den pågældende ligger over eller under topskattegrænsen med sin samlede indkomst. Den aktuelle løn for disse gennem livet vil kunne ændre tallene temmelig meget, især hvis man på visse tidspunkter i sit liv ”bryder igennem” topskattegrænsen.

Alder	Fri opsparing		Livrente for ejere		Kapitalpension		Livrente for lejere		
	Ufaglært Faglært KMVU	LVU	Ufaglært Faglært KMVU	LVU	Ufaglært Faglært KMVU	LVU	Ufaglært Faglært	KMVU	LVU
30 år	41 %	41 %	29 %	29 %	26 %	26 %	40 %	32 %	29 %
35 år	42 %	42 %	31 %	31 %	28 %	28 %	41 %	35 %	43 %
40 år	43 %	43 %	33 %	32 %	30 %	30 %	39 %	44 %	46 %
45 år	44 %	44 %	35 %	35 %	32 %	32 %	39 %	52 %	51 %
50 år	45 %	45 %	39 %	37 %	36 %	36 %	44 %	59 %	56 %
55 år	47 %	47 %	44 %	45 %	41 %	42 %	58 %	68 %	68 %
60 år	51 %	51 %	53 %	53 %	51 %	51 %	61 %	83 %	83 %

Tabel 1 – Effektive skatteprocenter ved ekstra indbetaling af 40.000 kroner på forskellige opsparingsformer. (KMOVU=Kort Mellemlang Videregående Uddannelse – LVU=Længerevarende Videregående Uddannelse)

Det ses for det *første*, at den for den enkelte optimale opsparingsform er i dag en kapitalpension, hvis man ikke kan få fuldt fradrag i topskatten for sine indbetalinger. Det skyldes især, at der ikke sker den store modregning af offentlige ydelser i denne opsparingsform. Det *andet*, som er meget tydeligt, er, at jo ældre man bliver jo mindre kan det betale sig at indbetale til pension. Faktisk giver en ekstra indbetaling til en livrente som 60 årig et tab i forhold til at spare op i fri opsparing.

Hvis man bor til leje, kommer der andre samspil med store offentlige ydelser i spil såsom et samspil boligstøttereglerne. Når boligstøtten indregnes i tallene ses, at man når op på effektive skatteprocenter på helt op til 83 %. Dette gør det meget svært for det fleste at planlægge langsigtet omkring sin pensionsopsparing, for hvem kan som 35 årig afgøre, om man som pensionist vil bo i en lejebolig?

Arbejdsgruppens konklusioner

Nu kan det være vanskeligt at formidle det samlede komplette budskab fra arbejdsgruppens rapport, fordi rapporten både bygger på de aktuelle skatteregler og på samspillet med de nuværende regler for nogle offentlige ydelser, og begge disse ting er i deltaljen ganske komplicerede. Hvis læseren vil studere beregningerne og forudsætningerne nærmere henvises til [arbejdsgruppens rapport](#). Men jeg vil her citere fra konklusionen i Det Økonomiske Råds arbejdsrapport for den er ganske klar:

”Efter Forårspakke 2.0 er kapitalpension den skattemæssigt optimale opsparingsform for personer, som ikke betaler topskat. Det skyldes denne opsparingsforms begrænsede effekt på aftrapningen af de sociale ydelser. Det forekommer uhensigtsmæssigt, at skatte og overførselssystemet favoriserer én opsparingsform, mens arbejdsmarkedspensionerne, der for en stor del af befolkningen er tvung-

ne opsparingsordninger, ikke giver tilstrækkelig fleksibilitet i valget af opsparingsordning til at tage højde for den skattemæssige favorisering, men i stedet typisk indebærer opsparing i form livrente. Denne problemstilling er særligt relevant for modtagere af boligstøtte, hvor forskelle i den effektive beskatning kan være betydelige.”

”Analysen afdækker en meget stor variation i den effektive afkastbeskatning på tværs af opsparingsformer, aldersgrupper og indtægtsintervaller. For personer med fuldt overblik over de gældende regler medfører skatte- og overførselssystemet således potentielt en stærk forvridning af opsparingsvalget. For personer, der ikke fuldt ud kan overskue det komplekse samspil mellem skatter og overførsler, kan der samtidigt opstå en kraftig uforudset merbeskatning, hvis de som følge af manglende overblik træffer et uhensigtsmæssigt opsparingsvalg.”

Konklusion – en uafhængig tænketank

Arbejdsgruppen i Det Økonomiske Råd skriver også i konklusionen, at *”Det forekommer tvivlsomt, at de meget store forskelle i den effektive beskatning af forskellige opsparingsformer er fuldt tilsigtede af de politiske beslutningstagere. Analysen i denne artikel peger derfor på, at der kan være behov for et udredningsarbejde.”* Jeg kan kun være fuldstændig enig, men en udredning skal efter min mening have et bredere perspektiv.

Jeg har selv foreslået i et [debatindlæg](#) i Jyllands Posten 30. november 2010, at der oprettes en tænketank omkring vores pensionsopsparing med dette lidt bredere perspektiv, da jeg mener, at der radikalt bør nytænkes omkring hele pensionsområdet, specielt omkring arbejdsmarkeds-pensionerne. Tingene er simpelthen alt for komplicerede til at noget almindeligt menneske kan basere deres beslutninger på nogen form for logik. Herudover er alt det ovenfor beskrevne baseret på de nugældende regler og skattesatser, og de kan ændres over en nat, hvis der er politisk flertal for det.

Vi har brug for et langt mere robust opsparingsbaseret pensionssystem, hvor den enkelte har en mulighed for at tilpasse sin opsparing efter behov og med en indbygget garanti for, at pensionerne ikke kan udhules af hovsa beslutninger i Folketinget.

Selvfølgelig vil der ske en udvikling i samfundet i den lange periode på måske 60 år, som en pensionsopsparing rækker over, men systemet må være sådan indrettet, at det løbende kan tilpasses uden at foretagne beslutninger pludselig viser sig at være dyrkøbte for den enkelte. Den enkelte skal have langt mere tryghed og beskyttelse omkring sin pensionsopsparing.

Godt nytår 2011
Lars Kalsen
www.kalsen.dk

[Download](#) Arbejdsgruppens rapport, Det Økonomiske Råd 2010

[Download](#) Lars Kalsens debatindlæg, Uafhængig Pensionstænketank, Jyllands-Posten, 22. november 2010

[Download](#) Niels Rasmussens pensionistmarginalkurve, 2011